

„Edinost“

Izh. 4. enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za šest let 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo ponosne številke po 6 stotink (3 avč.); vsa Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo povzeta v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Pooblaš. osmrtnice in javne zahvale do- mači oglaš. itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepraktični dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre- jemajo upravitelji. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravitelji, in sprejemanje inšertov v ulici Molis plecolo št. 3, II. nadst.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konvencija lista „Edinost“, v Tr

O važnosti planinstva s posebnim ozirom na Primorje.

Vsi kulturni narodi se dandanes bavijo s planinstvom. Reči smemo, da čim več živ- ljske sposobnosti in enerģije izpričuje kak narod na gospodarskem in obče kulturnem polju, tem več ima zmisla tudi za turistično. Le mimogred opozarjam na Nemce, katerih planinska organizacija ne obseza le izključno in pretežno nemških dežel, marveč se raz- prostira tudi na vse kraje, kjer žive Nemci kakor tuj, priseljen naroden drolec. In da Nemcem turistika ni zgolj brezpomemben sport — o tem bi mogel dvomiti le oni, ki ne pozna vsenemskih teženj... Za primorske Slovence je bil ali bi vsaj moral biti v tem oziru veleposiljiv inšert, ki ga je prinesla naša „Edinost“ dne 28. maja letos, v kate- rem yabi »primorska sekcija nem- škega avstr. planinskega dru- štva« na obisk Škocijanskih jam, katere je to društvo naslednjega dne razsvetlilo... Res, veleznadno dejstvo, ne le za delovanje nemške planinske organizacije, marveč tudi za — zaspanost primorskih Slovencev v tem pogledu.

Sijajen vzgled za gojenje turistik pa naj nam bodo naši severni bratje Čehi, ki zavzemajo, kakor v mnogem drugem, tako tudi v tem oziru prvo mesto med vsemi Slo- vanci. Njihova podružnica »Slovenskega pla- ninskega društva«, ki je štela konec 1901. leta 391 členov, je živ izraz slovanske vza- jemnosti ter jedna izmed najokžjih vezi med Čehi in Slovenci. To mora uvideti vsakdo, ki zasleduje delovanje te podružnice, oziroma njenih posamičnih členov.

Že iz teh kratkih vstic sledi, da je ve- selo znamenje tudi za nas, da imamo svoje — že gori omenjeno — izvrstno organizirano planinsko društvo. Neumornemu delovanju tega društva se imamo zahvaliti, da so po- nosne naše gore in planine na Kranjskem, ter deloma na Goriškem, Štajerskem in Koroškem ostale priče naše narodne ekzi- stence in kulture ter naša narodna last. — Delovanju »Slov. planinskega društva« se imamo zahvaliti, da tujei, ki hodijo gledat kras naših gor in planin, vedó, da stoje na slovanskih tleh, da se narod slovenski zaveda samega sebe, svoje lasti in kulture; slovanski obiskovalci pa da vedó, da so dragi gostje na bratski jim slovenski zemlji. Zasluga »Slov. plan. društva« je tudi, da se

sloves veličastne lepote naše zemlje vedno bolj razširja ter vabi vedno več slovanov in tujih obiskovalcev na letovišča ali vsaj na planinske ekskurzije v naše dežele.

Planinstvo je očitno velike važnosti tudi za nas Slovence. Ta važnost pa se po- dvoja v obmejnih krajih naše domovine, kjer tujstvo, pohlepno preži na vsako pred naše narodne posesti.

Vilo »Slovensko planinsko društvo« je tudi v teh krajih že postavilo žive mejnike in stražnike našim goram in planinam, ko je ustanovilo podružnice: Podravske, Savinske, Soške in Ziljske. Le prevažno naše Primorje še nima takega živega mejnika, le hribovja tužno lepega našega Kraša in naše Istre še nimajo svojega stražnika, le »Primorske podružnice« še manjka v vencu podružnic »Slov. plan. društva«. Pač zadnji čas je že, da se ustanovi ta podružnica, katere naloga bi bila, da pota po Krašu in Gornji Istri zasoamuje v slovenskem, oziroma hrvat- skem jeziku, da postavi na najviših vrhah razgledne stolpiče in na primernih krajih poskrbi za postrežbo in eventualno prenoči- šče planincev. Koliko se borimo ravno v Primorju za slovenske napise na železniških postajah! A s kako malo trudom in s kako malimi stroški bi lahko postavili slovenske napise na vseh krajih Primorja ter mu tako oskrbeli pošteno narodno obiko! In kolikoga pomena bi bilo, ako bi naša inteligenca ob pogostih svojih planinskih izletih prihajala v neposredno dotiko s priprostimi kmetiskim na- rodnom ter občevala z njim prijazno v narod- nem jeziku!

V ljudstvu bi se utrdilo spoštovanje do lastne narodnosti ter ljubezen in zaupanje do domačih voditeljev; a tudi inteligenca bi poglobila svoj narodni čut, ker bi se intenzivneje seznanjala z mišljenjem in čutenjem kmetkega ljudstva, ki tvori temelj naše na- rodnosti.

O vžitku in koristih, ki jih audi pla- ninstvo za dušo in telo vsakemu posamičniku, naj danes niti ne govorimo.

Sedaj pa še en konkreten predlog. Te dni je poročala »Edinost«, da se pripravljata izleta na Milješki hrib in na Učko. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se ob tej priliki dogovo- rili gledé ustanovitve »Primorske podružnice« »Slov. planinskega društva«? Kolikor je znano meni, je odbor tega društva nedavno temu pisal nekemu tržaškemu slov. gospodu gledé ustanovitve podružnice v Trstu. Ali ne bi ta gospod mogel in ne hotel storiti pri-

mernih korakov, da bi se ob enem gori naznačenih izletov postavil temelj bodoči planinski podružnici? To bi bilo res zaslužno narodno delo.

Upam, da te vstice ne ostanejo brez odmeva ter kličem: Skoro se rodi dičnemu »Slovenskemu planinskemu društvu« krepka hčerka — »Primorska podružnica«!

I. K.

Slovenski delavci in kr- ščanski socijalisti.

(Dopis.)

Organizacija slovenskega delavstva ni izvedena, ampak je še v povojih. Med ob- mejnimi Slovenci je taka organizacija težka. Na severu se imajo boriti naši delavci z Nemci, na jugu pa z Italijani. Sedanji zistem vseh javnih oblasti je tak, da povsod spo- drivajo Slovence ter na njihova mesta po- stavljajo Nemce in Italijane.

Sredotočje vseh narodnih in gospodarskih slovenskih moči bi moralo biti v Ljubljani, oziroma na Kranjskem. Organi- zacija tam bi morala biti čisto sloven- ska in v zvezi z drugimi slovanskimi brati, v prvi vrsti s Čehi, a potem tudi s Poljaki, s Malorosi in s Hrvati. Izraziti moramo sicer, da sedaj obstoji neka zveza med slo- venskimi in hrvatskimi krščanskimi socija- listi, a na tem niso imeli inicijative Slovenci, ampak Hrvati.

Dočim torej slovenski delavci stoje osam- ljeni v slovanskem svetu, oklenili so se njihovi ljubljanski voditelji nemških krščanskih socijalistov in tistega dra. Luegerja, ki je spodil iz službe vse dunajske magistratne uradnike, ki so se o zadnjem ljudskem štetju prijavili za Slo- vane! Kaj čaka v taki zvezi naše slovenske delavce? Zato na pritrdi naši delavci nikdar takim zvezam!

Sedanja delavska organizacija na Kranj- skem je pomanjkljiva, v mnogih slučajih tudi škodljiva.

V verskem in moralnem oziru bi morali voditelji strogo, neizprosno izpovedati Kri- stove nauke in se jih tudi držati. Vodstvo vse organizacije bi moralo biti v rokah lju- di, ki ne menjujejo vsak trenutek svojih načel in svojih nazorov. Temu nasproti pa vidimo, da sedaj velik del močij ubija boj

med »belimi« in »črnimi«, a da pride stranka do zmage, zatajujejo se verska načela, ali pa se stavljajo na drugo mesto. S tem se de- lavci ne vzgajajo!

Z narodnega slovenskega stališča je torej obsojati to organizacijo. Ljubezen do domo- vine, do domače družine hočejo nadomestiti z ljubeznijo do trebuha? V obmejnih slo- venskih krajih so nekateri voditelji krščanskih socijalistov nastopili celo proti poštenim obmejnimi Slovincem in se družili s takimi nasprot- niki, ki niso dovolili na shodih niti slovenski govoriti. Sloven- ske delavce so hoteli izročiti v Trstu tujim voditeljem — našim mladim reformatorjem!

Ni je jim bolj goreče želje, nego da bi proti našim narodnim glasilom začel boj in bojkot.

To ni prav! Obmejni Slovenci silno ljubijo slovensko cerkev in slovensko molitev. Sedanji krščansko socijalni voditelji slovenskih delavcev pa so odločni nasprotniki slo- venskega bogoslužja! Za de- lavca naj ostane največji del odrešenja — skrit. A ne skrit tako, da se ne bi natanke razložil v katekizmu, na krščanskem nauku, ampak na oltarju Gospodovem se ne sme po- slovensko moliti.

Kam plovemo?!

S tem hočejo našemu delavcu vzeti slo- vensko govorico in ga tako tudi go- spodarski izročiti tujemu vodstvu!

Temu mora — izlasi v obmejnih krajih — slediti slovenska gospodarska kriza. Slo- venski delavce izgubi vso veljavo, nad njim se visoko vzdigne nemško in italijansko de- lavstvo.

Posledice temu se že vidijo med nami. Ljubljana sama je že polna italijanskih de- lavcev, Trst se jih ne more več ubraniti, Slovenci pa se trumoma selé v Ameriko!

Mi smo že večkrat klicali in zvali naše brate na pomoč. A gluhi so povsod. Od ob- mejnih Slovencev zahtevajo le, da prestopijo ali med »beljake«, ali med »črnjake«.

Gospodje, ne tako! Naši trž. voditelji so že dovolj pokazali, da ne iščejo ni koristi svojih oseb, ni koristi kake stranke — mi vsi iščemo samo narodni obstanek slovenskega naroda. Zakaj torej to nebratsko nastopanje proti obmejnimi Slovincem? Slovenski de- lavce tudi vidi in čuti, ima bistro glavo in pošteno sree.

Torej proč z neslovanskimi zvezami in

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

Branimir je bil že tri leta sam svoj go- spodar, samostalen. Njegov oče se je počet- koma pečal z veliko trgovino z žitom v Sisku. Njegove žitne ladje so plovile preko dvajset let po Savi in Kolpi, od Zemuna do Kar- loveca. Bil je najmočnejši in najbogatejši trgo- vovec z žitom na Hrvatskem. Njegove ve- like žitnice na bregu Save ob Capragu so se neprestano polnile z žitom in praznile, a imetje marljivega in podjetnega trgovca je rastlo z nenavadno brzino. Govorilo se je splošno, da ima uložene velike svote v nekej dunajske in nekej londonske banki. Na borzi ni nikdar igral, ampak je solidno trgoval s svojim žitom. Imel je že od narave razumen trgovski pogled in zdrave spekulativne kom- binacije, v katerih se ni prevarjal nikdar. Ko so dovršili železne proge od Zidanega mosta do Siska, pa od Zagreba do Karloveca, je

32 sprevidel takoj, da je odzvonilo dosedanjej žitnej trgovini. Še o pravem času se je za- čel oče Rudnić umikati z žitnega trga. V pravem času je razprodal svoje žitne ladje, odpovedal malo po malo svoje poslovne zveze, a svoje žitnice je arečno prodal krajiškej voj- nej upravi za magazine, katere je slučajno takrat potrebovala.

No, da-si bogat in da-si ni čutil potrebe, da dela dalje, ni hotel Rudnić živeti brez- poselno. Misli je, da bi bila sramota, ako bi se vdal brezdelju, ker nima niti petdeset let. Glavnice je imel v izobilju, a tudi sposob- nosti za razna trgovska podjetja. Njegov bistri um je takoj uvidel, da so najboljše pri- ložnosti za trgovino z lesom, osobito s sla- vonskimi dogami. Da ni tako, zakaj so torej francoski trgovci iz Marsilje osebno prihajali k nam in tu snovali velika trgovska pod- jetja z razno hrastovo robo? Rudnić je ostro pazil, kako delajo ti izkušeni poslovni ljudje ter se ravnal po njih. In ni se keal. Tako je od nekega slavonskega velikaša kupil za mi- lijon goldinarjev veliko posestvo, veleposest od nekoliko četvornih milj, na katerem je bilo največ hrastovih gozdov. V teh gozdih je Rudnić delal izvrstne doge in v enem sa-

mem letu je dobil iz tega blaga vso kup- nino in še mu je preostalo nedotaknjeno ve- liko posestvo s starinskim gospodarskim dvo- rom in pet velikih prstav. Tako so delali francoski trgovci, a on se je držal njih običaja in je srečno vspel. Trgovina z lesom je cvela v njegovej spretni roki, a njegov imetek se je potrojil. Nekdanji priprosti »škrivan« je postal a svojo marljivostjo in prirojenem tr- govskim duhom najuglednejši veletržec na Hrvatskem. Svoja dva sina je dal vzgojiti tudi za trgovski stan, v katerem se je, po njegovej sodbi, dalo vstvariti novih glavnih in povečati imetje.

Delal je neumorno in kupoval hrastove gozdove od slavonskih vlastelinov in od kra- jiških premožnih občin. Na javnih dražbah je Rudnić dobival navadno najlepše gozdne od- delke. Niti tuji trgovci z Dunaja, iz Trsta in Budimpešte niso mogli tekmovali z njim. On je vedno točno znal, koliko je vreden kak gozdni oddelek in temu primerno je iz- reknel ponudbo. V računu se ni prevaril ni- kdar. Njegove doge so imele vedno kupcev na Francozkem, a tako tudi sodarsko blago na Nemškem. Njegovi sodrugi so ga imeno- vali v šali »gozdnega kralja«, a imeli so tudi

prav. Na tisoče njegovih delavcev iz Pri- morja, Like, Gorskega okraja in Kranjske so delali na vseh straneh Hrvatske in Sla- vonije, kjer je le bilo gozdov za sečo. Stari Rudnić je oživljeval puste predele, kamor je prihajalo stotine njegovih delavcev. In čim dalje je trajala seča, temveč se je opa- žalo, da v onem kraju kroži denar »gozdnega kralja«. Od Zemuna do Reke in od tam do Zrmanje je znalo ljudstvo za Rudnića in ga blagoslavljalo. Dokler je on, ni skrbi za živ- ljeaje; dokler je dela, je tudi denarja!

Tako je Rudnić »kraljeval« do svojega sedemdesetega leta, in tedaj, da-si še čil in zdrav, se je našil te svoje slave in se od- ločil, da bo počival. Svoje posele in podjetja je predal svojima dvema sinoma; dal je vsa- kemu po en milijon gotovine, a Branimiru, kakor prvencu, posestvo Orlovec. Starec je bil uverjen, da njegova sinova udarita po njegovi poti in da ne bosta lahkomumno raz- sipala imetja, prihranjenega s trudom. On sam se je nastanil na Reki, v lastnej hiši, da bi se do groba nagledal morja, za katerim je, kakor rojen Primorec, vedno hlepel.

Postavši tako samostojen in popolnoma nezaviseen, šel je Branimir najprej zatem, da

vzdignite roke na delo za osvobodjenje in na predek slovenskih delavcev na kršćanski Ciril-Metodijevi podlagi! Sicer ne pojde, slovenskega imena ne pustimo izbrisati, zatreli nikjer!

V TRSTU, dne 25. jun 1902.

Nov nečuten zavrat napad namerjajo — kakor se nam poroča iz verodostojnega vira — izvršiti signori iz večine v deželni zboru istrakem.

Da bi preprečili izvolitev Hrvatov v deželni odbor iz kurije kmečkih občin, odločili da so uničiti nič manje nego štiri mandate hrvatsko-slovenskih poslancev. Tako hočejo torej onemogočiti, da bi eden naših prišel v deželni odbor!!

Stvar se vidi sicer na prvi pogled naravnost neverjetna, da bi hoteli uničevati volitve, izvršene ali z ogromnimi večinami, ali celo enoglasno, ter tako pravilno in zakonito, da ni bil možen noben prigovor. Ali če se spominjamo, kaj vse je bilo že možno v naši Istri, če se spominjamo na precendenčne slučaje, če se spominjamo, da so se taka uničevanja legalnih in neoporečnih volitev faktično že dogajala: potem pa gori navedeni vesti ne moremo odrekati verjetnosti!

Saj bi se namera signorov, o kateri govori naš vir, le lepo prikladala okvirju programa z devizo: *osar tutto!*

Verjetnost je torej tu, da signori res namerjajo tak nov, nečuten zavrat napad. Dolžnost nam je torej, da računamo s to možnostjo. Ali za slučaj, da gospôla res izvrše tak napad, tako kršenje ustavne pravice in parlamentarnega temeljnega načela ter tako izzivanje večine prebivalstva, izjavljamo, da se nam, z ozirom na notorične zveze, ki obtoje med signori in vladnimi krogi in še posebno z ozirom na moč, ki jo ima (če le hoče) vlada nad signori, zdí skoro izključeno, da bi večina mogla plesti take nakane, ne da bi bila vlada obveščena o tem.

Zato izjavljamo, da bi morali za tak atentat na ustavne pravice blizu 200.000 državljanov proglasiti odgovorne tudi gospode na e. k. namestništvu v Trstu.

Politični pregled.

V Trstu, 25. junija 1902.

Torej ni še zadosti pritiska na slovanski življ Primorja? Ni še zadosti nasilja? Mera krivice da ni še polna?!

Te dni je krožila po listih vest, da grof Gočsa skoro pojde iz Trsta. Tudi mi smo čitali to vest in — jej nismo pripisovali nobenega pomena. Zato je nismo tudi beležili. Prepogosto se ta vest obnovlja, da ne bi izgubila na verjetnosti.

Da gospodu grofu ni ravno prijetno v Trstu, to bi radi verovali tudi mi! Ali da bi ravno sedaj — tako blizo po letošnjih dogodkih — osrednja vlada mislila na spremembe na namestništvu tržaškem — to se nam ni zdelo prav verjetno.

No, danes moramo soditi, da ona vest ni bila tako brez vsake podlage. V praški »Politiki« čitamo namreč na uvodnem mestu, da se govori, da osrednja vlada hoče žrtvovati grofa Gočsa, da pride na njegovo mesto oseba, ki bo Italijanom še bolj uga-jala!!

Torej zistem v Primorju nima še dovolj ostrine proti Slovanom! Odziv na obupne kliče iz Primorja naj bo torej ta, da pride

si pridobi ugledno in močno družabno pozicijo. Radi njegovega imetja in lepe trgovske sposobnosti ni mu bilo težko. Vstanovil je delniško družbo za izvoz hrvatskega lesa v inozemstvo za najrazličnejša izdelovanja. Domača gozdna trgovina je bila stem velikim delom osredotočena v njegovih rokah. V bančnih domačih zavodih so njegove besede največ poslušali, a radi tega upljava mu je rasel v domovini ugled kar preko noči. No, samo s tem, s tem ugledom ni se mogel zadovoljiti. Težil je še po nečem drugem, kar ga je nenavadno mamilo. Bilo je to — ženitev z deklico iz odlične, vsaj staro-plemiške rodovine, s katero bi prišel v dotiko in ožjo zvezo z najodličnejšimi sloji družbe, kateri bi ga vzdignili in vzvišili, a s časom mu pripomogli, da bi dobil tudi on plemiški grb, po katerem je hlepel, ne da bi akrihal to pred svojimi znanci. Imel je v izobilju vsega, kar ga je moglo izzadati z najuglednejšimi krogi, bil je bogat, darovit, spodoben v vsakem pogledu, ugleden. — Vse to je bilo na njegovej strani, le plemiški grb je manjkalo.

(Pride še.)

še huje! Seveda, vse v imenu objektivnosti dra Körberja in v imenu — pomirjenja med narodi.

Po tej vesti v praškem listu pridobiva tem več verjetnosti in pomembnosti vest, o kateri govorimo danes v entrefiletu o nakanih italijanske večine v deželni zboru istrakem!

Volevažen korak avstrijske vlade. Körberjeva vlada je postavila Szellovo vlado pred usoden dovršen čin. — Dae 30. junija poteče rok, do katerega morati vladi, avstrijska in ogrska, obvestiti se, ako ena njiju zahteva, da se koncem leta odpovedo trgovinske pogodbe z vnanjimi vlastmi. Čim to zahteva vlada te polovice, je to obvezno tudi za drugo polovico: trgovinske pogodbe monarhije z vnanjimi vlastmi so odpovedane. To je storila sedaj naša vlada in je o tem obvestila ogrsko vlado.

Körberjeva vlada je postavila Szellovo vlado pred usodno alternativo.

Do sedaj je vsa monarhija — torej obe polovici skupno — sklepala trgovinske pogodbe z drugimi vlastmi. Popred sti torej obe polovici sklenili pogodbo med seboj in določili avtonomni carinski tarif, torej gospodarsko skupnost nasproti vnanjemu svetu. Sedaj je usodno vprašanje: ali se obrani ta skupnost, ali se dajee sporazumljenje med Avstrijo in Ogrsko? A to se mora zgoditi do konca tega leta! Brez skupnega carinarskega tarifa ni možna skupna pogodba s kako vnanjo vlastjo. To je lahko umevno. Če dva sosedu sama med seboj nista na čistem, n. pr. radi kake posesti, — kako naj radi iste posesti sklepata čiste pogodbe sporazumno in s tretjo osebo?

Ako v teh 6 mesecih ne pride do sporazumljenja med avstrijsko in ogrsko vlado, potem bo morala vsaka polovica posebej sklepati trgovinske pogodbe z inozemstvom. Nastopi torej stanje, pred katerim se je avstrijska polovica do sedaj kar tresla: nastopi gospodarsko ločenje. Ta eventualnost je bilo tisto strašilo, s katerim so ogrske vlade strašile avstrijske vlade. Danes seveda ni več takega strahu pred tem strašilom. Marveč bo sedaj na ogrski vladi, da dokaže, da hoče res srebati juho gospodarskega ločenja tako vročo, kakor je kuhala! In morda se bodo ravno oni, ki so vedno grozili z gospodarskim ločenjem — prav kakor da se Avstrija hrani le ob prsih Ogrske — sedaj zgražali ob misli na samostojno ogrsko trgovinsko politiko!

Nemci proti Poljakom. Iz Gnezdna javljajo, da je tamošnje sodišče obsodilo čevljarjevo suprogo Elizabeto Kantovčevk na 10 mesecev ječe, mizarkega pomočnika Leva Kališevskega na 2 meseca ječe, čevljarkega vajenca Aleksandra Vešnjanskega na 3 tedne zapora radi znane vrešenske do neba kričeče afere.

Cesar Viljem pa govori okoli o potrebi, kako da mora vse življenje sloneti na verskih načelih! Kakor da vera zahteva proganjanje koga, kdor ni bil tako srečen, da se je poročil kakor Nemec! Kakor da je v interesu verskega čuta, če mora veren narod v ječe, ker želi, da bi se mu verska resnica razlagala v materinem jeziku! Kakor da verska načela niso načela ljubezni, usmiljenja, bratovstva!

Bolezen kralja Edvarda angleškega. Čisto nepričakovano je prišla neposredno pred slavnostni kronanja kralja Edvarda v svet vest o težki bolezni istega. Pred nekolikimi dnevi je kralj obolel na vnetju slepega črevesa, a zdravniki so mislili, da je bolezen lahka ter da bo kralj v par dneh zopet zdrav in da se slavnosti kronanja bodo moge neovirano vršiti. Predsinoči pa je stanje kralja Edvarda toliko shujšalo, da so ga morali včeraj zdravniku operirati. Operacija se je izvršila včeraj ob 2. uri popoldne in pozneje dole brzojavke javljajo, da je ista popolnoma dobro vspela ter da se sedaj kraljevo stanje boljša. Seveda so morali slavnosti kronanja valed bolezni kralja odložiti na nedoločen čas. Kljub tej odločitvi pa so se včeraj v kraljevi palači v Londonu vršili vsprejemi zastopnikov držav in drugih osebnosti, ki so prišli tja povodom slavnosti. Na dvoru so radi tega skrajno neljubega dogodka vsi jako potrti. Sicer se pa zatrja, da kraljevo življenje ni v nevarnosti, da-si bo isti valed operacije moral ostati v postelji najmanj 5 mesecev in se bodo slavnosti kronanja valed tega vršile še le prihodnje leto. Odložitev slavnosti kronanja je mnogim, ki so špekulirali z istim, povzročila ogromne škode.

Tržaške vesti.

Vr i gospodarji. Pišejo nam: Ko se te dni sprehajamo po našem mestu, čujemo tu in tam zabavljanja na račun naših mestnih »očetov«, ki kar razmečejo tisočake in tisočake v proslovo »Lega Nazionale«! V prvi vrsti zabavljajo mestni reveži, katerih je na tisoče, ki nimajo niti toliko svojega, da bi jim ne bilo treba stradati — kruha! Za te nimajo laški mestni očetje druge podpore, nego da jih puščajo preganjati po mestnih stražarjih, ali (v najboljšem slučaju), da jim privoščajo kako kronico iz blagajne mestne ubožnice!

Drugi, ki preklinja, je delavec. I ta ima tisoče vzrokov biti razkačen na take »vrle« gospodarje, ki — mesto da bi gledali, kako bi zmanjšali že itak ogromne direktne in indirektno davke — dajejo razdirati mestni tlak v ta namen, da uprizore camoristično demonstracijo proti nam svojim sodeželanom in morda tudi še — proti komu drugemu!

Ako bi mestni »očetje« le dostojno vsprejeli svoje bratce, ki pridejo na občaj zbor »Lega Nazionale«, in ako bi iste kakor »drage« goste tudi postregli — pa naj si bo tudi v mestni »tičnici«, — bi ne imel nikdo nič prigovarjati, ali trošiti kakih 10.000 K samo za »monstre« razsvetljavo velikega trga in okrožja — to se pravi razmetavati ljudske žulje!

Nam je tako gospodarstvo na veliko škodo, toda mi nimamo moči v rokah, s katero bi mogli zabraniti razmetavanje naših žuljev. Ker se pa razmeče, ne samo naše, ampak tudi žulje ostalih tržaških davkoplačevalcev — prepuščamo tem, naj dobro premislijo, da z apah takemu razsipanju mestnega premoženja morejo potegniti o — bodočih volitvah.

Kakor so delali v Trstu in bi hoteli delati še! V zadnji »Naši Slogi« čitamo: »Don Zanetti, puljski prešt, namerja ustvariti nekako klerikalno stranko. Ker mu pa Italijani nočejo na limanice, pa lovi — ne bodi len — naše ljudi ter jih predstavlja kakor svoje pristaše, čeprav oni nič ne vedo o tem. Potreboval je za-se nekaj reklame: zato je dal, ali je dal kdo drugi zanj natisniti v puljskem »Giornalettu« nekako zahvalo za njegove italijanske propovedi. Pod to zahvalo so bila imena skoro izključno naših ljudi, kateri niso niti vedeli ni za Zanettija ni za njegove propovedi!«

Tako so delali tudi v Trstu in bi radi še delali. Z našimi ljudmi so polnili svoje bratovščine, z našimi ljudmi so prirejali svoje slavnosti, in z našimi ljudmi — so dokazovali opravičenost italijanizacije po cerkvah tržaških! Brez naših ljudi bi bili generali brez armade. Ali oni so hoteli biti italijanski generali in zato so hoteli, da se mora tudi ta armada kazati italijansko! To zahtevo so tirali do skrajnosti, tako daleč, da naši ljudje v njihovi razdružbah in bratovščinah niso smeli ni moliti ni razgovarjati se v svojem jeziku! Ali more italijanski šovinizem segati dalje? Ali more biti večje drznosti, nego je ta, da so zavajali in zlorabljali slovensko ljudstvo za štafažo temu laškemu šovinizmu?!

Taki so v Pulju, taki so v Trstu, taki so povsodi, ti — reformatorji!!

Velikodušni čin. Gospod Ivan je daroval: za »Narodni dom« 50 K, zavodu sv. Nikolaja 25 K, dijaški kuhinji 22 K 44 st., otroškemu vrtcu v Rocolu 25 K, ženski podružnici sv. Cirila in Metodija v počeščenje spomina blagopokojne g. Macák 25 K; istej podružnici Metto in Duška 20 K v isti namen.

V počeščenje spomina gospe Franje Macakove je daroval gospod Srečko Bartel 10 K ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija.

In zopet šole! Oblasti so torej poklicane, da strogo pazijo na to, da se izvršujejo zakoni. Oblasti bi nas morale torej podpirati v naših naporih za doseg slovenskih šol v Trstu. Že pred 18 leti so slovenski očetje predložili prošnjo za slovenske šole, a stvar — še ni rešena!

Gospodi se prav nič ne mudi, gospodi ni prav nič mari, če na tisoče slovenskih starišev obupuje nad bodočnostjo lastnih otrok.

Kaj čuda, če tako 18-letno reševanje tržaškega šolskega vprašanja prepričuje vedno bolj slovenske stariše, da šole ne dobe toliko časa, dokler bodo le ponižno prosili, temveč še le takrat, ko mesto s prošnjo, nastopijo s

strogo in odločno zahtevo za ustanovitev slo-šol v Trstu.

Slovenski stariši še niso pozabili povabila na mal izprehod na veliki trg.

Slovenski stariši niso še pozabili, da delavci bi se bili do danes nič dosegli, da niso nastopili združeno, odločno, da ni na mesto prošnje stopila — odločnost!

In gospoda! Slovenskih starišev je v Trstu na tisoče in tisoče. V šolskem vprašanju so vsi slovenski stariši jednih in istih mislij, pa naj bodo: narodnjaki ali socijalisti — vsi hočejo: **otrok naj uživa pouk v šoli v materinem jeziku!**

In vi slavna gospoda, ki nam nočete dati naših šol, hočete li res, da nastopimo slovenski stariši odločno za nje?

Hočete-li, da se tudi šolsko vprašanje naše reši tako, kakor morate reševati druga vprašanja?

Štrajk mesarjev. Včeraj smo obljubili, da spregovorimo danes še nekoliko o 3. zahtevi mesarskih delavcev, tičeči se odprave nošenja mesa strankam na dom. Predno pa preidemo k tej točki, omeniti nam je še par besed o 1. zahtevi, t. j. o tem, da bi morali gospodarji od vsake glave klavne živine plačevati gotovo svoto, katere svote bi se potem delile med delavce. Dokazali smo že včeraj, da bi na ta način morali plačevati delavce tudi oni gospodarji, ki nimajo delavcev, od česar bi imeli korist jedino premožnejši gospodarji in bila bi torej sprememba kakor jo zahtevajo delavci, le imovitnikom v prilog.

Ali ta zahteva nasprotuje še v drugem smislu jednemu glavnih socijalističnih načel, namreč temu, da ne sme nihče, ki je za delo sposoben, živeti brez dela! Vzemimo jeden primer: Mal gospodar dela sedaj sam v svoji mesnici, ker nima toliko dela, da bi si moral najeti pomočnika. — Ker nima delavca, ga sedaj, kar je popolnoma naravno, tudi ne plačuje. Ako pa obvelja zahteva delavcev, bo v bodoče tudi tak gospodar moral plačevati delavce, ki bodo vrhu tega še pomagali delati — njegovemu konkurentu. Ako bo torej v jedni mesnici dela samo za jednega človeka, a bo gospodar, kljub temu, da bo sam delal moral plačevati delavca, katerega ne bo imel, bilo bi pač neumno, da bi še nadalje sam delal in plačeval za drugega! Zato si raje tudi najme delavca, sam pa pojde pohajati, ali pa — delati k družemu gospodarju! Prvo je proti socijalističnemu načelu, ki zahteva, da delati morajo vsi, ki so sposobni za delo; drugo pa je nesmisel, ker se moža, ki ima sam delo, sili, da mora iskati drugje službe. In tako akcijo — ponavljamo — odebujemo in vodijo socijalisti!

S točkami 2. in 4. soglašamo popolnoma. Ne pa s tretjo: naj se odpravi nošenje mesa strankam na dom! Delavci opravičujejo to svojo zahtevo z dejstvom, da radi nošenja mesa gospodarji jemljejo preveč vajencev, radi česar se preveč množi število mesarskih delavcev, kateri potem ne morejo dobiti dela. To je popolnoma prav, da hočejo delavci omejiti število naraščaja, ni pa prav način, na kateri hočejo izvršiti to namero svojo. Oni bi lahko zahtevali, da se za nošenje mesa morajo najemati le v to plačani delavci, ali delavke, ne pa, naj se nošenje popolnoma odpravi! Jeden tak delavec nosi n. pr. z eno potjo lahko 10—20 družinam meso na dom; ako bi pa morale dotične družine same po meso, bi se mesto jedne pti moralo napraviti morda 15-krat toliko poti, kar bi bilo po nepotrebnem zapravljeno delo. Socijalisti pa težijo — kakor znano — za tem, da bi se kolikor mogoče manj delalo a čim več služilo! Tratenje dela je torej proti socijalističnim tendencam. A pomisliti treba še posebno, da bi po tej zahtevi — ako se uresniči — bile hudo zadete ravno rodovine nižih slojev. Kaj naj stori n. pr. žena siromašnega delavca, ako ima bolnika v hiši? Služkinje seveda nima. Ali naj pusti bolnika samega, ali naj istemu vzkrati malo jube?! In zopet ponavljamo, da socijalisti odebujemo in vodijo tako akcijo mesarskih delavcev, ki je v najintimnejšem nasprotju z osnovnimi pojmi socijalizma! Kaj naj si mislimo?!

Štrajk tramvajskih uslužbencev. Sinoči so imeli tramvajski uslužbenci v prostorih socijalističnih društev shod, na katerem so se posvetovali o odgovoru vodstva družbe na njihovo svoječasnno predloženo spomenico. Vodstvo je sicer ugodilo nekaterim zahtevam uslužbencev, a ne njih glavni zahtevi glede povišanja plač, valed česar so uslužbenci skoraj soglasno sklenili, da stopijo danes v štrajk. Danes je torej tramvajski promet valed štrajka zaustavljen.

Od sv. Ivana. Prihodajo nedeljo, dne 29. t. m., se bo pri sv. Ivanu vršila navadna procesija sv. R. Telesa. O tej priliki bo peval poleg cerkvenih pevcev močan mešani zbor društva »Zvezda«. Seveda bo ta zbor peval slovenski, ker je to jezik, katerega umejo naši Svetoivančani.

Iz Škedenja nam pišejo: Prebivalstvo naše vasi se je zadnje čase zelo pomnožilo, ker se je tu okoli zgradilo vse polno tovarn in se je valed tega ves promet znatno dvignil. Gostila, prodajalnice jestvin in drugih trgovin in obrtnij je pri nas že toliko, da jih je težko naštet. Nasproti vsemu temu pa so samo tri tobakarne in se posebno v oddelku vasi, ki je blizu vaškega pokopališča, v takozvani »Beli strani«, močni občuti pomanjkanje jedne tobakarne. Prosilo se je že ponovno, da bi se dovolila še jedna tobakarna v bližini krčme konsumnega društva, a kompetentne oblasti niso hotele ustreči tem prošnjam. Nadejamo se pa, da so te oblasti slednjič sprevideli resnično potrebo te tobakarne in da tudi dovoli isto v interesu občinstva.

Iz sv. Križa nam pišejo: Naša zavarovalnica za govejo živino ima res smolo, kajti vsaki hip so bolezn med govejo živino. Letos sti že poginili 2 glavi goveje živine, a slučajni bolezn se vrste neprenehoma. To provzroča seveda zavarovalnici veliko stroškov, tako, da morajo združniki poleg rednega prispevka še dokladati.

Gospod zdravnik s Proseka in živino-zdravnik trdita, da bolezn nastajajo v želodec v živali valed vživanja slabe, nezdrave, ter nesnažne vode. Lansko leto smo nesli uzoze te vode gospodu županu v Trstu samemu in isti nam je obljubil, da ukrene potrebo.

Ali obljuba je ostala obljuba in zgodilo se ni ničesar. Je li prav, da naš občinska uprava tako zanemarija, da nam niti vode za živino noče preskrbeti, dočim ima vsikdar dovolj tistčakov na razpolago za razne slavnosti! Ali se gospodom na magistratu nič ne dozdeva, kakov činitelj v gospodarstvu kmetiča je vol ali krava! Ali ne vedo, da je čisto takorekoč vsa njegova ekzistena, vse njega prihodek odvisen od par glav živine? Ali res hočejo, da naše ljudstvo propade gospodarski popolnoma! Ali ne vedo, da bo imela od tega tudi občina sama škodo, ako se bo slabila davčna moč njihova?!

Vsaj od g. župana bi pričakovali toliko razsodnosti, da bo umel to! Zato pričakujemo, da lanski obljubi gospoda župana bo letos sledilo tudi potrebno dejanje.

Opozarjamo ga o tej priliki tudi in še posebno, da so naši vodnjaki odprti le tedaj, kadar pada dež. Če pa sonce sije, so zaprti (češ, da treba štediti z vodo za slučaj ognja) in se morajo naše ženske truditi cele pol ure daleč in zamujati po celo uro in tudi dve uri, dokler pridejo na vrsto!

Vsaj vode nam daje gospoda — saj smo ljudje!

Nesreča v Lloydovem arsenalu. Koso delavci na parniku »Trieste«, ki se nahaja v Lloydovem arsenalu, včeraj dvigali os vijaka, se je dotični železni kavelj, na katerem je visela os, zlomil in padel na glavo 52 letnemu delavcu Blažu Pinterju, stanujočemu v ulici Tesu št. 9. Pinter se je zadet zgrudil na tla, na kar so ga drugi delavci odnesli na tamošnjo pomožno postajo, kjer so mu rano obvezali in ga v nosilnici spravili v mestno bolnišnico. Rana je nevarna.

Iz pred naših sodišč. 28-letni mornar Jernej Benedetič se je dne 19. maja sprl v krčmi Sebastijana Tamburlinija z gospodarjem in je tako razgrajal, da ga je orožnik Lukež, ki je pritekel na pomoč, moral pozvati, naj zapusti krčmo. Ker Benedetič ni hotel ubogati, skušal ga je orožnik se silo spraviti na ulico, a tu je mornar Lukeža tako silno udaril po nosu, da je slednjemu začela liti kri. Radi tega čina odgovarjal je Benedetič včeraj pred tukajšnjo deželno sodnijo in je bil obsjen na 4-mesečno težko ječo.

Radi mnogčstevnih tatvin obsjen je bil včeraj pred tuk. dež. sodnijo 19 letni Gregor Leonardo na 18 mesečno ječo. Prebrisane je imel v tatinski obrti svojo posebno metodo. Potrkal je navadno na vrata kakega stanovanja in izročil postrežnici, ki mu je prišla odpirat, zaprto pismo ter izjavil, da počaka na odgovor. Med tem, ko je postrežnica nesla pismo svojim gospodarjem v sobo, je navihani tat zmaknil, kar mu je najprej prišlo v roke. Pisma so bila seveda v pretevezo in so imela vedno kriv naslov.

62.-krat je bil včeraj obsjen 43 letni Ivan Cosman iz Gorice. Včerajšnjo obsodbo si je nakopal na glavo, ker je dne 19. t. m. iztrgal nekemu Antonu Kajinu uro iz žepa. Radovedni smo, kolikokrat bo še obsjen, ako doseže starost 100 let?!

Opazjena z vroče vode. 21-letna delavka Marija Horsan je včeraj v Paulinovi tovarni sladčic v ulici Rossetti, kjer je v službi, po nesreči prevrnila kotel vroče vode in se nevarno oparila po vsem telesu. Zdravnik, došel z zdravniške postaje, dal jej je nujno pomoč in jo dal potem prenesti v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 26. jun. ob 10. uri predpoludne se bodo valed dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Roccol 413, hišna oprava; Punta della Fabbra 2, kolonijali, jestvine i oprema v zalogi; ulica Miramare 3 in ulica Porta 5, hišna oprava; ulica Madonna del Mare, kovaška oprema; ulica Foscolo 6 B, hišna oprava; ulica Media 18, mizarska klop in chiffonier.

Vremenski »stanik« Včeraj: toplom r ob 7. uri jutraj 20°3 ob 2 ur popoldne 26°3 C. — Tiakomer ob 7. uri jutraj 763.4 — Lonsa plima ob 0.18 predp. i ob 11.12 pop.; oseka ob 5.59 predpoludne in ob 5.56 popoldne.

Društvene vesti.

Jubilej »Slave«. Zopet se nam obljublja kaj lepa narodna slavnost. Delavno in vsem uršaskim Slovenceem tako simpatično pevsko društvo »Slava« od Sv. Mar. Magd. spodnje slavilo bo v nedeljo dne 6. julija t. l. desetletnico svojega obstanka, ki bo ob ob enem — ako se ne motimo — tudi 10-letnica, odkar temu društvu predseduje naš prvak pri sv. Mariji Magdaleni spodnji neutrudi in železnostnajni gospod Anton Miklavc. Z ozirom na splošno priljubljenost, ki jo uživa »Slava« v mestu in okolici, umejemo, da se je poleg dičnega »Sokola« oglasilo za sodelovanje še šestero mestnih in okoličanskih pevskih društev. Za danes omenjamo le še toliko, da se telovadci našega »Sokola« kaj pridno pripravljajo za ta nastop, ker nam hočejo tudi o tej priliki dokazati, da neprestano napredujejo v telo vadbi!

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku vabi na vrtno veselico, ki jo priredi s blagotnim sodelovanjem pevskega društva »Zvon« z Opčin in »Danica« s Kontovelja v nedeljo dne 29. junija, na vrtu gostilne g. Dragotina Stare (blizu ljudske šole).

Vspored: 1. »Naprej«, godba. 2. »Mladi vojaki«, koračnica godba. 3. Dr. G. Ipavec: »Pozdrav«, mešan zbor poje »Hajdrih«. 4. »Sinfonija«, godba. 5. H. Volarič: »Zvečer«, zbor z bariton solo »Danica«. 6. »Zrinaki«, koračnica godba. 7. St. Ferluga: »Venec slov. peemik«, zbor »Zvon«. 8. »Domovina«, pesem, godba. 9. H. Bendl: »Križaci na morju«, veliki mešan zbor, poje »Hajdrih«. 10. Majcen: »Slovenec sama«, potpourri, godba. 11. »To sem bil jaz«, šaloigra v enem dejanju. — Na koncertu bo svirala godba pod vodstvom g. Wagnerja. — Začetek veselice ob 5. uri in pol popoldne. — Vstopnina na veselico za osebo 25 nvč., se-deži I. vrste 20 nvč., II. vrste 10 nvč.

Po končani veselici priredi odsek pevskega društva »Hajdrih« ples, ki bo trajal do 2. ure in pol popoldne.

Ker je čisti dobiček namenjen v korist otroškim vrteem družbe sv. Cirila in Metodija na Greti in Rojanu, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

O d b o r.

Vesti iz ostale Primorske

× **Trgovska in obrtna zbornica v Rovinju.** Minister za trgovino je potrdil izvolitev Ivana Benusa za predsednika in zopetno izvolitev Leanderja Camusa podpredsednika trgovske in obrtne zbornice v Rovinju za leto 1902.

× **Občinske volitve v Gorici** so se pričele včeraj. In sicer z malo nezgodo za gospodovalno židovsko-liberalno stranko. Od te stranke je prodril v 3. samoen kandidat, neki Bombig. Z dvema drugima kandidatkama je zmagala stranka disidentov, ali nezadovoljnih.

žev. Tudi znamenja procesa, ki se je jel vršiti v laškem taboru Primorja.

× **V Zadru** so otvorili te dni hrvatsko knjigotržnico in trgovino s papirjem. — Iz proglaš, podpisanega od Blaža Radakovića Manfreda kneza Horelija in znanega pesnika Rikarda Katalinića Jeretova, posnemljemo, da je ves dobiček te knjigotržnice in trgovine s papirjem namenjen siromašni hrvatski šolski deci v Zadru.

Vesti iz Kranjske.

× **Mesto pred oltar v smrt.** 31-letni arhitekt, v službi pri ljubljanskem stavbinem podjetniku Filipu Supančiču, Oton Heinz, ter zaročnica mu Marija Asoli sta si predvčerajšnjim zvečer ob 7. uri kupila poročna prstana pri nekem zlatarju na Starem trgu v Ljubljani. Od tu sta se odpeljala na »Zeleni hrib« — kjer je stanovanje zaročnice —, on na kolesu, ona s tramvajem. Od ulice sv. Florijana naprej je Heinz vozil pred električnim vozom. Ne ve se, kako se je zgodilo: da si je imel kolesar dovolj prostora, je kar naenkrat ležal tik električnega voza, tako, da zavirač ni mogel pravočasno ustaviti istega. Voz je vlekel Heinza kakih 60 korakov naprej. Izvleksi ponesrečenca iz pod voza, so ga prenesli v vežo mestne ubožnice, kamor sta prišla dva zdravnika, ki sta ranjena obvezala za silo in pa duhovnik, ki mu je podelil poslednje olje in je ob enem izvršil poroko!! Priči sta bila vojaški zdravnik in magistratni policijaki svetnik F. Podgoršek. Heinza so prepeljali na to v bolnišnico, kjer je umrl včeraj popoldne.

Čudno je na dogodku, da je kolo ostalo nepoškodovano in je obležalo na cesti daleč proč od električnega voza.

× **Bohinjsko jezero.** »Slov. Narod« piše: V zadnjem času pišejo različni slovenski časopisi mnogo o Kranjski in o njenih znamenitih krajih, letoviščih, kopališčih i. dr., kar je nedvomno sad IV. »hoda slovenskih časnikarjev v Ljubljani. Vsi popisi vabijo izletnike v našo deželo, na Bled, v Postojno ali k Bohinjskemu jezeru. Danes pa smo dobili 18 številko Dillingerjevega časopisa »Reiseführer«, v katerem čitamo simpatičen popis Bohinja in belepeških jezer.

Vesti iz Štajerske.

— **Štajerski slovenski deželni poslanci** so se sešli dne 19. junija t. l. v »Narodnem domu« v Mariboru ter so sedanjio politično situacijo posebno z ozirom na bodoče zasedanje deželnega zbora vsestransko pretravali.

— **Slovensko-nemška gimnazija v Celju.** Ker razni listi prinašajo zopet neresnično vest, da se že letos premesti slovensko-nemški gimnazij iz Celja in begajo s tem stariše in učitelstvo po deželi, izjavlja »Domovina«, da je poizvedela iz prav zanesljivega vira, da je ta vest le izmišljotina in da Nemci uprizarjajo ta manever le radi tega, da bi se število dečkov, temu gimnaziju namenjenih, kar moč skrčilo, da bi potem skričali, da slovensko nemški gimnazij v Celju ni potreben, ker nima niti dosti učencev. Slovensko-nemška gimnazija v Celju ostane kakor je in ne bo letos nobene premene. — »Domovina« pozivlja torej duhovništvo, učitelje in stariše, naj skrbje, da dobimo ravno letos kar največ bistrih, nadarjenih dečkov v naš gimnazij.

— **Zidani most** je menda postaja za samomorilce. Predvčerajšnjim dopoldne so izvlekli iz Savinje postatnika in ključarja Jakoba Gašperina iz Škofje Loke. Pri njem so našli vizitko in listek z napisom: »Tukaj končam jaz svoje življenje«. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Javna zahvala.

Vsem predstaviteljem občin: občin. zastopom, odborom, županom — potem vsem društvom in raznim odborom, vsem novinam in pojedincem, ki so se me spominjali o priliki mojega imenodana, zahvaljujem se s tem javno najsrčneje.

Iz čestitk odseva prijaznost do mene, a posebno še ljubezen do hrvatskega in slovenskega naroda ter vsesкупne nam domovine.

Pojedinci, skupno se svojimi milimi in dragimi, bili zdravi in zadovoljni; občine da bi napredovale, društva eve-

tela, novine da bi vesepešneje razvijale svoje delovanje! Vsi skupaj pa delajmo po svojih močeh, po svojem položaju, kjer in kakor se nam bo nudila priložnost, neprenehoma, za dobro našega hrvatskega in slovenskega naroda in lepe naše domovine!

Zaupajoči v Večno Pravico in delujoči zložnimi močmi, dosežemo, po čemer težimo, da bo namreč naš narod svoj na svojem!

Vsemožni Bog blagoslovi naš trud!

Prof. Vekoslav Spinčič

zastopnik naroda

Opatija, 24. junija 1902.

Brzobjavna poročila.

Bolezen kralja angleškega.

LONDON 24. (B.) Posebna izdaja lista »Eving News« izdana ob 10. uri 30. min. zvečer javlja: Kralj dremlje. Kraljica je ob njegovi postelji.

LONDON 25. (B.) »Morningpost« je izvedela na vprašanje v gradu ob pol uri popoldne, da kralj leži v krepilem spanju. Stanje telesnih moči je zadovoljivo in ni nikakih znakov, ki bi vznemirjali.

LONDON 25. (B.) Ob zaključku včerajšnje seje spodnje zbornice je prijavil prvi lord zaklada, da je stanje kraljevo nespremenjeno.

LONDON 25. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Jasno je sedaj, da je kralj — da ne bi vznemirjal podanikov — zahteval, naj s savnosti kronanja obdržava in da ni odstopil od tega sklepa, ko je bilo povsem očitno, da je ni fizične možnosti za to. Kralj je popred z očevidnim samozatajevanjem do ločno tajil, da je resno bolan. V ponedeljek zvečer se je še udeležil obeda v palači.

LONDON 25. (B.) »Press-Association« poroča o operaciji kralja: Prereza, ki je dolga skoraj štiri palee, se je izvršila na mestu dimelj in sicer navzgor v poševni smeri na zunaj. Ko je bil izrezan oni del, ki je povzročil zamašenje, se je porabil sistem na cavi, da je lanceta mogla do črev. Operacija se je izvršila brez komplikacij.

Knez Ferdinand na potovanju.

DUNAJ 25. (B.) Knez Ferdinand Bolgarski je dospel semkaj iz Ebenthala ter je po kratkem mudenju odpotoval v Pariz.

Mrtvoud.

DUNAJ 25. (B.) Profesor na brnski tehniški in deželni poslanec Zobl se je sinoči, po svojem prihodu iz Brna, zgrudil na kolodvoru, zadet od mrtovca na levi strani. Njegovo stanje je jako resno.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: Viasa, vogal
Viasa Limitasa
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Viasa Ribergo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, zrcal in sifk. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
na železnico ran o

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na časi strani cerkve sv. Petra).
Konkurence nemogoča, ker je blago
in prvo roke.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s poizračno ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz pr. ih tovarn. posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za življe in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, kate e izvrši najtočnejše in najatan- nejše po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Za ga moke iz prvih operskih mlinov.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naz- nanja, da se od danes dalje točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela reblina iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejeni vdobi 100 gld. nagrade.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo- nijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše te- stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovas itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de- telo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v celih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnej- ih in konkurenčnih cenah.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolie, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Na prodaj

je več „tamburic“, ter dve „berdi“. Več se izve u našej tiskarni.

FILIJALKA

G. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban- kovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne tak- s v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropol- Reko tako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Grad v Sibirji, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomec, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

inkase vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Prodajni.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vloški v katero.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke Italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da- nski denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

1. varna za mizaro orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizaro dela kakor: kompletna okna za cele stoebe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podori mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Preračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibite ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in želez

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za sta bišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

12 žag za obdelovanje lesa in priprav-
ljanje dog.	Kakor tudi: Tovarne za kože,
Tovarne za obleko itd.
36 vodnih napeljav.	Perilnice,
17 tiskarn in kamnotiskarn.	Predilnice,
13 mehaničnih delavnic.	Tovarne za parafin in cerezin,
sardine,
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.	Mline,
7 naprav za izdelovanje praha proti
mršesom in drog.	Podjetja za napravljanje soli,
Tovarne za delati zamaške,
Stiskalnice olja,
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in
parom.	Naprave za vodno silo,
Tovarne za šumeče vode,
Distilerije,
12 sladčičarn, pekarn, tovarn za biškot
in konfete.	Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.
32 napeljav električne luči.	

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije- nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor viljege sodišča v Luca je izdal razsodbo po

koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne trške in odvetniške troške povzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri- stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdba nima druž. e. Napolj 4, Calata S. Marco.

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ 36 „
Istrski refošk . . . „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor- kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipravsko belo liter po 28 kr. črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krémarmem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obu- vala na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Nova trgovina s papirjem

Klementina Vivante

Trst. — Passo S. Giovanni — Trst.

Pisarske potrebšćine in prodaja papirja. Izbor malih okvirjev od 5 novč do 1 gld.

• Mašne knjige. •

Velikanski izbor razglednic.

Sama novost.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja NEUNKRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v za- vitku po 2 K. avst. velj.

Velikanski izbor pohištva

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev, tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno po- strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premi- njanju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premi- njanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov za- varovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).